

AIÜB-36/2010.
(AIÜB-36/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Alkotmányügyi, igazságügyi és ügyrendi bizottságának**
2010. november 8-án, hétfőn, 15 óra 20 perckor
az Országház főemelet 58. számú tanácstermében
megtartott üléséről

---

*A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A Magyar Köztársaság alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1445. szám); Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1446. szám); döntés bizottsági módosító javaslat benyújtásáról</i>	5
<i>Szavazás bizottsági módosító javaslat benyújtásáról (T/1445. szám)</i>	13
<i>Szavazás bizottsági módosító javaslat benyújtásáról (T/1446. szám)</i>	13

Napirendi javaslat

1. A Magyar Köztársaság alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1445. szám)
(Lázár János, dr. Balsai István (Fidesz), dr. Vejkey Imre (KDNP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés bizottsági módosító javaslat benyújtásáról)

2. Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1446. szám)
(Lázár János, dr. Balsai István (Fidesz), dr. Vejkey Imre (KDNP) képviselők önálló indítványa)
(Döntés bizottsági módosító javaslat benyújtásáról)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Balsai István** (Fidesz), a bizottság elnöke

Dr. Gyüre Csaba (Jobbik), a bizottság alelnöke
Dr. Cser-Palkovics András (Fidesz), a bizottság alelnöke
Dr. Bohács Zsolt (Fidesz)
Dr. Dorkota Lajos (Fidesz)
Dr. Horváth Zsolt (Fidesz)
Dr. Kerényi János (Fidesz)
Kozma Péter (Fidesz)
Dr. Mátrai Márta (Fidesz)
Dr. Molnár Attila (Fidesz)
Dr. Papcsák Ferenc (Fidesz)
Dr. Szakács Imre (Fidesz)
Dr. Varga István (Fidesz)
Dr. Vas Imre (Fidesz)
Dr. Vitányi István (Fidesz)
Dr. Rubovszky György (KDNP)
Dr. Salamon László (KDNP)
Dr. Bárándy Gergely (MSZP)
Dr. Lamperth Mónika (MSZP)
Dr. Ipkovich György (MSZP)
Dr. Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik)
Dr. Staudt Gábor (Jobbik)
Dr. Schiffer András (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Budai Gyula (Fidesz) dr. Papcsák Ferencnek (Fidesz)
Dr. Kovács Ferenc (Fidesz) Kozma Péternek (Fidesz)
Dr. Harangozó Tamás (MSZP) dr. Bárándy Gergelynek (MSZP)
Dr. Steiner Pál (MSZP) dr. Lamperth Mónikának (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Lázár János képviselő (Fidesz)
Dr. Répássy Róbert államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 15 óra 20 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. BALSÁI ISTVÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! A mai délutáni ülésünket megnyitom. Arra kérem Lázár János előterjesztőt, hogy foglaljon helyet az államtitkár úr mellett.

Tisztelt Bizottság! A napirendet már korábban itt a Házon belüli posta útján megkapták, és mellékeltek azt a két bizottsági módosító javaslatot is, amelyet részben az alkotmányról, részben pedig az Alkotmánybíróságról szóló törvényhez kívánunk benyújtani. Mindezzel remélhetőleg pontot tudunk tenni egy hosszú, napok óta folyó ügyre, a múlt héten nem kerülhetett erre sor.

Kérdezem, ki az, aki elfogadja mai ülésünk napirendjét. (Szavazás.) 19 igen. Ki az, aki nem fogadja el? (Dr. Gaudi-Nagy Tamás: Egy ügyrendi kérdésem van ezzel kapcsolatban.) Szavazás közben nincs ügyrendi javaslat.

Tehát még egyszer: akik elfogadják a napirendi javaslatot? (Szavazás.) Ez 19. Aki a napirendi javaslatot nem kívánja elfogadni? (Szavazás.) 5 nem. Elfogadva.

Tisztelt Bizottság! Az elfogadott napirendünknek megfelelően megkezdjük a tárgyalást.

Arra kérem Gaudi-Nagy képviselő urat, nagyon röviden terjessze elő az ügyrendi javaslatát, de tényleg egy bővített mondatban.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Egy szűkített mondat lesz. Gyurcsány Ferenc kíván azonnali kérdést intézni állítólag egy negyedóra múlva a plenáris ülésen, és mi szeretnénk ott lenni, szeretnénk meghallgatni, ha... (Közbeszólások: Már megtörtént!) Igen?

ELNÖK: Igen, ez nagyon érdekes dolog. A képviselői munkának nyilván különböző helyszínei vannak. Nekünk most az a dolgunk, hogy ezzel a bizottsági üléssel és az elfogadott napirenddel végezzünk.

A Magyar Köztársaság alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1445. szám); Az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat (T/1446. szám); döntés bizottsági módosító javaslat benyújtásáról

Tisztelt Bizottság! Sorrendben az alkotmányról szóló 1949. évi XX. törvény módosításához benyújtott korábbi képviselői indítványhoz benyújtandó bizottsági módosító indítvány javaslatát kérem, hogy tanulmányozzák; ez már megtörténhetett.

Kérdezem, hogy ezzel kapcsolatban az előterjesztőnek és a kormánynak mi az álláspontja, és ezt követően, ha van észrevétel, azt is meghallgatjuk. Először az előterjesztő Lázár János képviselő urat kérdezem.

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Amit gondoltam, leírtam és napirend előtt elmondtam. Nem kívánom kiegészíteni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kormány nevében államtitkár úr?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Mondhatnám, hogy egyetértek azzal, amit az előterjesztő elmondott napirend előtt (Derültség.), de valóban az a helyzet, hogy egyetértünk az előterjesztővel.

ELNÖK: Tehát a kormány egyetért az előterjesztéssel. Kérem, hogy a hozzászólni kívánókat összegezzük: Schiffer András, Lamperth Mónika, Bárándy Gergely, Gaudi-Nagy Tamás. Ebben a sorrendben adom meg a szót.

Schiffer képviselő úr!

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Köszönöm, elnök úr. Először is azt természetesen értékelem, illetve azt mondom, az értékelendő, hogy itt valóban történt egy előrelépés az előterjesztők részéről. Ugyanakkor azt gondolom, itt alapvető áttörésről nehezen beszélhetünk.

Először, ami az Ab-törvény módosítását illeti, az alkotmánybíróági hatásköröket, én nagyjából két dolgot hiányolok ebből a szövegből; ebből az egyik szerintem talán megoldható. Számomra a legfájóbb hiány, miközben én magával a koncepcióval nem értek egyet, illetve egyáltalán azzal a húzással, hogy az Alkotmánybíróság hatáskörét szűkíteni kívánja a többség, a most elének terjesztett javaslatban nem igazán világos, hogy a 70/A. §, tehát a hátrányos megkülönböztetés tilalma miért nem szerepel az Alkotmánybíróság számára továbbra is fenntartott jogkörökben. Ezt azért említem, mert az Alkotmánybíróság kialakult gyakorlata szerint, túl azon, hogy egyébként költségvetési törvényekben '90 óta igen önmegtartóztató az Alkotmánybíróság, a 70/A. § alapján önmagában nem igazán állapítottak meg még soha alkotmányellenességet, de ha egyébként más alapjoggal kapcsolatos összeütközés felmerül, akkor nagyon fontos döntések születtek a 70/A. § felhívásával. Arra utalok, amit én félig-meddig viccesen már itt elsütöttem, azt hiszem, a plenáris ülésen, hogy ha mondjuk, egy következő kormány a Fidesz-tagokra egy narancsadót kivetne, akkor ezt milyen alapon, elég nehéz lenne önmagában az emberi méltóság jogából levezetni, bár nem lehetetlen. Szerintem az a megnyugtató, hogy a hátrányos megkülönböztetés tilalma maradjon fenn mint alkotmánybíróági hatáskör. *(Közbeszólások, zaj.)*

A másik kérdéskör, amit hiányolok, az a tulajdonhoz való jog. Én értem azt, hogy a jelenlegi rendszerben ez nem az alapjogi katalógus része, viszont ebben van egy nagyon konzekvens alkotmánybíróági gyakorlat, amely elég nehezen tágítható tovább. Nem véletlenül javasoltam azt a Házbizottságban is, hogy az előterjesztő fontolja meg az egész javaslatnak a visszavonását, mert ha valójában nem a különadós törvénnyel van a probléma, hanem a magán-nyugdíjpénztári törvényjavaslattal, azt akkor egy újabb törvényjavaslattal, adott esetben alkotmánymódosítással lehetne kezelni. Én azt gondolom, nincs indok arra, hogy a tulajdonjogi alkotmánybíróági normakontrollt megszüntessük. Önök pontosan tudják, hogy nagyon fontos alkotmánybíróági döntések születtek az elmúlt húsz évben, éppen a tulajdonhoz való jogra alapítva; gondolok itt például a Bokros-csomagot több tekintetben megsemmisítő alkotmánybíróági határozatokra.

Ami a különadós alkotmánymódosítást illeti, én azt gondolom, az alapvető problémát nem oldja meg a mostani módosító javaslat. Az alapvető probléma az, hogy egy alkotmányos demokráciában ha valaki a törvény szavában bízva vesz fel jövedelmet, és teljesen mindegy, hogy szocialista miniszterről vagy közalkalmazottról van szó, akkor nem lehet megengedni, hogy utána ugyanaz az állam, amelyik kimondta a szót, hogy neked jár ez a végkielégítés, felmentési pénz, s a többi, s a többi, ezt jó erkölcsbe ütközőnek minősítse. Tehát köztünk a filozófiai különbség ott van, hogy akár még a visszamenőlegességet is elfogadjuk, abban az esetben, ha ez kizárólag – és ezt szeretnénk viszontlátni a 70/I. § (2) bekezdésében – a kötelmi jellegű jogviszonyokra, illetve az egyedi munkáltatói döntésekre vonatkozik. Tehát hogy ne nyúljunk azokhoz a pénzekhez, amelyeket törvény alapján szedtek föl különböző emberek. Az önök által már nyáron hivatkozott BKV-ügyben nem törvény alapján kifizetett jövedelmekről van szó, hanem egyedi menedzseri megállapodásokról és egyéb egyedi döntésekről. Ebben nincs vita közöttünk.

A másik nagy vitakérdés, ami volt köztünk – de én ezt már nagyon föl se hozom –, hogy maga a különadó, büntetőadó nem egy jó eszköz. Ha valamiről azt gondoljuk, hogy jó erkölcsbe ütköző, akkor annak ne a 98 százalékát vonjuk el, hanem a 100 százalékát. De az ilyeneket nem adó útján szokták elvonni, hanem bírósági úton, peres úton. Erre kell megnyitni a lehetőséget.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Arra szeretnék kérni minden hozzászólót, hogy azt, amit már órákon keresztül a múlt héten és azt megelőzően elmondtunk plenáris vitában, bizottsági vitában, ha lehet, most ne ismételjük meg.

Megadom a szót Lamperth Mónikának.

DR. LAMPERTH MÓNIKA (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Képviselő Úr! Egyetlenegy dolgot mégis el kell mondjak, mert Lázár frakcióvezető úr, az előterjesztő nem volt itt csütörtökön, amikor elmondtam: azt szeretném kérni az alkotmányügyi bizottság nevében, hogy azt az eljárási módot, ami itt az elmúlt héten történt, hogy rángatták a bizottságot ide-oda, nemcsak az ellenzék, hanem a kormánypárti képviselőket is, ezt szíveskedjenek mellőzni az elkövetkezendő időben. Ez egyszerűen méltatlan a Magyar Köztársaság Országgyűlése alkotmányügyi bizottságához.

Ami a tartalmat illeti, ez a módosító indítvány az elmúlt héten a médiában, internetes portálokon, közbeszédben nagyon sokféle változatban, találgatásokkal jelent meg. S azt is tudjuk, hogy nem mindegyik volt alaptalan, hiszen önöknek hosszú belső egyeztetést kellett folytatni annak érdekében, hogy valamilyen módon a saját képviselőik között is szalonképessé tegyék azt, ami egyébként teljesen szalonképtelen.

Frakcióvezető úr, nem sikerült szalonképessé tenni ezzel a módosító indítvánnyal sem ezt az alkotmánymódosítást és alkotmánybíróági módosítást. Mégpedig azért nem, mert alapvetően az a helyzet, amit önök előidéztek azzal, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisítő határozatát követően azonnali retorzióként az Alkotmánybíróság jogosítványainak csonkolását helyezték kilátásba, ez az, ami szalonképtelen és ami elfogadhatatlan. És ebben nincs változás, még akkor sem, ha szemmel láthatóan megpróbálnak ezen valamit igazítani, szemmel láthatóan megpróbálják az Alkotmánybíróság jogosítványainak korlátozását leszűkíteni bizonyos tárgykörökre és bizonyos jogokra. De hát, mondom még egyszer: ez ettől nem vált szalonképessé. És attól sem, hogy persze ezerrel próbálják meg a médiában azt a PR-mondásukat sulykolni, hogy itt csak a 98 százalékról és adóról van szó. Miközben nem erről van szó; frakcióvezető úr, ön sokkal okosabb ember annál, mint hogy saját maga is elhiggye. (*Derültség.*) De értem én, hogy a szerepe ezt diktálja, hogy magának most ezt kell csinálnia – de nem erről van szó. Nem erről van szó, és azt gondolom, bármilyen matyóhímmzéssel próbálják meg körbehímezni ezeket az alkotmánybíróági jogosítványt csonkoló indítványokat, ez nem lehet és nem lesz sikeres.

Úgyhogy az MSZP ezt nem fogja támogatni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy látom a két hozzászólásból, hogy a két betervezett indítvány együttes véleményezése hangzik el, tehát úgy tekintem – időkímélés céljából is –, hogy a hozzászólások mindkét módosító indítványra vonatkoznak.

Bárándy képviselő úr!

DR. BÁRÁNDY GERGELY (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Frakcióvezető Úr! Schiffer András képviselőtársammal ellentétben én úgy gondolom, hogy ez a javaslat semmiféle előrelépést nem jelent a korábbi javaslathoz képest. Ki kell azt emelni, és szeretném emlékeztetni a bizottság tagjait arra, hogy

a XX. században már bizonyos, nem éppen demokratikus jogállamok idején divatos jogalkalmazási technikát választott a frakcióvezető úr, és azt gondolom, ezt jól lehet látni ebből a javaslatból, ami úgy hangzik, hogy két lépés előre és egy vissza. Persze, a második fázisban, a következő javaslatnál ugyanezt el lehet játszani, és így nem kettő, hanem négy vagy hat lépésben jutnak el ugyanoda, mint az eredeti tervük volt. Benyújtanak egy óriási társadalmi vitát kiváltó javaslatot – ilyen már történt, és mondom, nem demokratikus berendezkedésű időszakokban –, majd utána, amikor a társadalmi felháborodás óriási lesz, és nyilvánvalóan önök ezzel számoltak és számolnak, akkor eggyel visszább lépnek. És ezzel elérik azt, frakcióvezető úr, persze, hogy a társadalom szinte hálás lesz azért, hogy a kormányzat és az előterjesztők milyen kompromisszumkések, és hogy mégiscsak van bennük demokratikus érzület. Holott nem erről van szó. Arról van szó, hogy egy tökéletesen előre eltervezett és végtelenül visszatetsző technikát alkalmaznak. Gyakorlatilag azt kell hogy mondjam, hogy egyébként változás nélkül terjesztik elő a javaslatot, tehát még azt a fáradságot sem nagyon veszik, hogy ezt a két lépést betartsák; két lépést tesznek előre, és ahogy mondtam, abban az időszakban egyet legalább visszafelé tettek: most ezt az egy lépést is csak látszathoz teszik meg.

Frakcióvezető úr, mondja meg nekem, legyen szíves, hogy a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, központi adónemekről, illetékekről, járulékokról, vámokról, helyi adókról szóló törvényi rendelkezések vonatkozásában vajon miért nem szerepel a felülvizsgálati lehetőségek között az, hogy az Alkotmánybíróság a tulajdonhoz való jog érvényesítése érdekében vizsgálhassa fölül ezeket a javaslatokat. Ugyanis valószínűbb az, hogy önök a tulajdonhoz való jogot fogják megsérteni, mint ahogy sértik is egyébként a magánnyugdíjpénztárakkal kapcsolatos rendelkezéseikkel, mint az, hogy mondjuk, az élethez vagy az emberi méltósághoz való alapjogot sértik meg. Ezért én azt gondolom, hogy egészen addig, amíg a tulajdonhoz való jog nincs benne a felsorolásban, addig még ezt az egy lépést sem tették meg visszafelé, amit a XX. század, hangsúlyozom, nem demokratikus jogalkotásaiban legalább megtettek.

A másik, tisztelt frakcióvezető úr, és ezt már valóban sokszor hangoztattuk, úgyhogy megfogadva elnök úrnak az intelmét, tényleg csak egy utalást teszek rá: az, hogy a visszakövetelését ezeknek a juttatásoknak 2005-től teszik vagy tennék kötelezővé, ez semmi mást nem jelent, frakcióvezető úr – és ezt itt is el kell mondani –, mint azt, hogy kizárólag a szocialista kormányzás ideje alatt felvett ilyen jellegű pénzek azok, amelyek a jogszabály hatálya alá esnek, de sem Orbán Viktor, sem más miniszterek, államtitkárok vagy esetleg más állami szervek vezetői, akik a Fidesz idején voltak hivatalban, szóval, az ő vonatkozásukban semmiféle kötelezést nem tartalmaz ez a jogszabály.

Frakcióvezető úr, ez a jogszabály ugyanolyan, mint ami annak idején Borkai Zsolttal kapcsolatban született: láttuk, hogy egy fideszes politikust érint, rögtön jogszabályt kellett módosítani vagy az eredeti javaslatától eltérni.

Ez tehát, én azt gondolom, semmiféle előrelépést nem jelent. Vérlázító és megszavazhatatlan! Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Gaudi-Nagy Tamás következik, és még jelentkezett Szakács Imre.

DR. GAUDI-NAGY TAMÁS (Jobbik): Köszönöm, elnök úr. Bárándy Gergely előttem elhangzott szavaival ellentétben én arra az álláspontra kell helyezkedjek, hogy az az érvrendszer, amelyet ön elmondott, tetszetős, csak azért főleg a Szocialista Párt egy képviselőjének a szájából ez tényleg nehezen tartható. És főleg azért egyébként, amit elmondott, az érdemi üzenetének az volt a lényege, ez a bizonyos „kettőt előre, egyet hátra”, ez egyébként típusosan valóban az MSZMP regnálásának időszakában volt jellemző; főleg

egy 100 százalékos áremelés meghirdetése, és mondjuk, lett helyette csak 10 százalék. Karunkat vágják le, erre utalnak minket, aztán végül is, ha a kézfejünket levágják, akkor örülünk is neki. Úgyhogy hitelességi vákuum van itt az MSZP álláspontjában.

Viszont az igazságtartalma megvan. Ezt mi is úgy gondoljuk, hogy ez a kettős előterjesztés igazából nem jó üzenet. Semmiképpen nem jó üzenet, hiszen az Alkotmánybíróság jogkörének bármilyen jogcímen történő megkurtításához mi sem tudunk asszisztálni. Bár az egész alkotmányjogi felfogása a Jobbiknak teljesen más alkotmányos berendezkedést feltételez, és ebben egy teljesen más szerepű Alkotmánybíróságot, a jelenlegi keretek között ellenzéki pártként nem tudunk máshoz ragaszkodni, mintsem hogy semmilyen fék és ellensúly korlátozást nem tartunk jónak.

Mindenképpen méltányoljuk viszont frakcióvezető úrnak azt a kiállását, amivel a mai napirend előtti felszólalása során azért önkritikus tudott lenni, és igenis nyitott tudott lenni, befogadott társadalmi tiltakozásban megfogalmazódó kritikákat, és szerintem ez egy jó irány, és ráadásul a szakszervezetek, ha jól értettem, pontosan a szakszervezetek tételesen megfogalmazott javaslatát. És ez egy abszolút a jövőre szóló útmutatás is lehet akár, hogy azért nem kell mindent csak azért is kormányként meghatározni, pontosan, betűre és végső hangszerelésben, hanem valóban, a társadalmi egyeztetésnek a nemzeti együttműködés rendszerében igenis lenne helye. És még minket is, ellenzéki képviselőket is megdicsért, ha jól értettem, hogy igenis, kritikus szavunknak végül is foganatja volt. Sőt még azt is hozzá kell tegyem, hogy a T/1446-os előterjesztés, tehát az Alkotmánybíróságról szóló törvény előterjesztése... helyett a másik (*Derűltség.*), az alkotmánymódosításról szóló előterjesztés 70. §-ához fűzött módosítás kifejezetten a Jobbik javaslata volt, Volner János és Lenhardt Balázs képviselőtársam közös javaslata. S mi tulajdonképpen örülünk, hogy ez az ötéves szabály beemelődött, tehát egyik szemünk sír, a másik nevet. Bár igazából azért nagyobb a sírási arány, hiszen az Alkotmánybíróság jogkörének kurtítása mégiscsak jelen van.

S itt igazából egy szövegezési problémát is látok, és kérem képviselőtársamat, ezt gondolja át, illetve elnök urat is kérem. Ha elolvassuk figyelmesen a beemelendő 40. § (2) bekezdés utolsó fordulátát, akkor azt gondolom, egy pontosítás mindenképpen szükséges. Ez úgy szerepel, hogy az Alkotmánybíróságnak a költségvetésről és egyébektől szóló döntési hatásköre csak bizonyos alapjogok esetén marad meg, vagy „a magyar állampolgársághoz kapcsolódó 69. § szerinti jogokat sérti”. Szerintem a jó megfogalmazás mindenképpen az lenne, hogy „a 69. § szerinti bármely jogot sérti”, mert nem hiszem, hogy együttes fennállásról lenne szó. Nem hiszem, hogy az lehetne a jogalkotói szándék, hogy több alapvető jog együttes megsértése esetén lehet csak utólagos normakontrollal élnie az Alkotmánybíróságnak; szerintem ez szövegesen mindenképpen felülvizsgálandó, tehát egy ilyen korrekciós javaslat indokolt lenne.

De mi egyébként összességében azért fogunk tartózkodni, mert ezt az ötéves szabályt nagyon jó szívvel megszavaznánk, viszont összekötésre került egy olyan alkotmánybíróságijogkör-kurtítással a csomag, amiben viszont nem tudunk támogatással élni. Ugyanez volt a három csapás törvéynél, valamint a szabálysértési szigorítást kísérte egy elfogadhatatlan, alkotmányellenes jogszabály a Gárda megfegyveléséről, amelyet a Gyurcsány-rendszerből emeltek át. Tehát ezért nem tudunk támogatást adni ehhez a javaslathoz.

Köszönöm.

ELNÖK: Szakács képviselő úr!

DR. SZAKÁCS IMRE (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Több ellenzéki képviselőtársunktól több alkalommal elhangzott a napokban, hogy Lázár János javaslatát a Fidesz-frakció nem támogatta, úgy kellett átverni a frakciónak. A jegyzőkönyv számára

jegyzem csak meg, hogy a Fidesz-frakció teljesen egységes volt abban (*Dr. Bárándy Gergely: Nagy szégyen!*), hogy ezeket a lakosságot, az embereket irritáló, pofátlanul magas végkielégítéseket valamilyen módon vissza kell szedni, ezt valamilyen módon kezelni kell. Tehát ebben a Fidesz-frakció teljesen egységes volt. Valóban nehéz megtalálni a jelenlegi jogi környezetben az optimális megoldást. Én azt gondolom, erre Lázár János képviselőtársunk megtette a különböző lépéseket, és ami most előttünk fekszik, az egy támogatható javaslat.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ismételt hozzászólásra jelentkezett Schiffer képviselő úr. Parancsoljon!

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Köszönöm szépen, két rövid megjegyzésem van.

Ha jól értem Szakács képviselőtársamat, a lakosságot ezek szerint irritálta az Alkotmánybíróságnak a túl széles jogköre is. Tehát nem igazán tudok ezzel az érvelésével mit kezdeni.

Ami igazából riasztó volt itt Lázár képviselő úrnak a napirend előtti felszólalásában, hogy ezek szerint, ha én jól értem, önöket alapvetően az vezérli, hogy bármi, ami a többségi elvnek az útjában áll, azt vissza kell nyesni. (*Közbeszólások.*) Akkor ezt jó lenne pontosítani... – az emberek, igen, az emberek, így van. Ezt tehát jó lenne pontosítani. Én továbbra is azt gondolom, hogy egy alkotmányos demokrácia arról szól, hogy egy nagy többség előtt is vannak korlátok. Önök 53 százalékkal szereztek egy kétharmados többséget. Láttunk már olyat, hogy valaki 33 százalékkal szerzett több mint 50 százalékos többséget. Messzire vezet az, ha a többségi elvet kívánjuk abszolutizálni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Lezárom a vitát, mint ahogy említettem, mind a két feltüntetett pont tekintetében.

Kérdezem az előterjesztőt, kíván-e reagálni. Parancsoljon!

LÁZÁR JÁNOS (Fidesz): Köszönöm szépen, csak nagyon röviden szeretnék reagálni, elnök úr, hiszen ennek a törvénynek, az eredeti törvénymódosításnak az általános és részletes vitájában már számos kérdéstről szót ejtettünk, ezt újra idézni nem szeretném. Ellenben szeretnék elnézést kérni a múlt csütörtöki bizottsági ülés kapcsán kialakult helyzet miatt Lamperth képviselőtársamtól külön is és minden képviselőtársamtól, politikai pártállástól vagy frakcióhoz való tartozástól függetlenül. Több egyeztetéssel is próbálkoztam annak érdekében, hogy jó megoldással tudjak előállni, még ha ez a jelen lévő képviselők egy részének ízlése szerint nem is így valósult meg. Ezért nem lettem kész az előterjesztéssel. Még egyszer szeretném elnézését kérni, és ígérem, hogy még egyszer ez nem fog előfordulni. Ez az ügyrendi jellegű megjegyzésem.

Ami a tartalmi jellegű megjegyzésekre vonatkozik, Schiffer képviselőtársam vonatkozásában szeretném fölhívni a figyelmet, nyugodtan kérje ki a jegyzőkönyvet: én a többségi elv érvényesítése kapcsán a személyes véleményemet fogalmaztam meg, és pontosan azt mondtam, hogy én ettől most eltekintek, és ezért mondom azt, hogy a népszavazási tilalmaktól el kell szakítani az Alkotmánybíróság hatáskörét, úgy, ahogy azt ön például kezdeményezte az általános és részletes vitában. Ettől az én személyes, egyszemélyi meggyőződése jelen pillanatban – nem tudom, hogy ezt a frakciómban hányan osztják; majd az alkotmányozás kapcsán kiderül, hogy Magyarországon van-e értelme, van-e jelentősége vagy van-e létalapja annak, hogy a többségi elv érvényesüljön a képviselői demokrácia típusokban a jelenlegi konszenzusra törekvő rendszerrel szemben az elmúlt húsz év tanulságainak korrigálása vagy éppenséggel átalakítása okán. Én ennek a megítélését, úgy gondolom, hogy a következő hónapok vitájára bíznám, de a kérdés lehetőségét, vagy azt az

elvi lehetőséget, hogy vannak olyan rendszerek, ahol a többségi elv érvényesül, és ezzel a világ legrégebbi és leghatékonyabb demokráciáiról beszélünk, amelyek jogvédelmet is biztosítanak, ezt az elvet vagy ezt a mondatot azért megengedem magamnak, mint olyan képviselő, aki egy mandátummal rendelkezik 386-unk közül. De ez nem jelenti a frakcióm álláspontját, és végképp nem jelenti a kormány álláspontját. Azt gondolom, ha majd megtisztelnek bennünket azzal, és tulajdonképpen nem is minket, hanem az országot és a választókat, hogy visszajönnek az alkotmány-előkészítő bizottságba, akkor alkalom lesz arra, hogy megtaláljuk ebben a közös nevezőt. Föltételezem, ez nemcsak valamiféle apropó volt az ideiglenes vagy állandó kivonulásra, hanem a közös munkában, illetve abban, hogy egy jó alkotmány szülessen, azt remélem, a felelősségük megvan önöknek is, és ezért azt remélem, hogy vissza fognak majd jönni ebbe a bizottságba.

Ami a kritikáját illeti – és ezt a szakszervezetek is megfogalmazták –, hogy a törvényben garantált juttatások tekintetében helyes-e, ha ezeket különadó alá vonjuk, és a szerződés megkötésekor vagy a foglalkoztatási jogviszony létrejöttékor az ember azt reméli, hogy stabil, kiszámítható viszonyok lesznek, és ezek megváltoznak, azért ne tegyünk úgy, mintha ezek nem változnának meg. Itt ülnék holnap reggelig, ha föl kellene sorolni, hogy az elmúlt húsz évben a közszolgálatra vonatkozó jogviszonyok hogyan változtak hátrányosan a közszolgálatban részt vevők, közalkalmazottak vagy köztisztviselők szempontjából. Ha valaki tizenöt-húsz évvel ezelőtt elment köztisztviselőnek vagy közalkalmazottnak, az elmúlt időszakban csak olyan törvények születtek szinte kivétel nélkül, amelyek hátrányosan érintették őket. Tehát ne tegyünk úgy, mintha a társadalmi viszonyok statikusak lennének, nem változnának, és ezek a változások nem képződnének le az ország gazdasági, társadalmi vagy szociális helyzetében. Tehát én értem, amit mond, hogy kiszámítható helyzetre van szükség egy közalkalmazott jogviszonyában. Ha valaki elmegy pedagógusnak, akkor nyilván számít arra, hogy harminc éven keresztül, normális országokban és jól működő demokráciákban ugyanazok a jogviszonyok lesznek, de ez Magyarországon nem így van most sem. Ezt nyilván ön is tudja.

Mondok egy nagyon egyszerű példát. Tíz évvel ezelőtt még egy pedagógust, akinek öt éve volt még a nyugdíjig, védett a törvény, nem lehetett elbocsátani. Most meg négy hónapot kell fizetni többlet felmentési időként, és ki lehet rúgni. Hát ez a viszony is megváltozott; mint ahogy, még egyszer mondom, reggelig kellene itt ülnünk ahhoz, hogy felsoroljuk, hogy mennyi minden változott meg az elmúlt években a közszolgálatban részt vevők foglalkoztatási jogviszonyát illetően, hátrányosan. Meg kell kérdezni a szakszervezeteket, én megtettem, és azok elmondják. Tehát önmagában ez az érv nem állja meg a helyét. Főleg egy olyan országban, amelynek a gazdasági teljesítőképessége, szociális viszonyai nagyon sok kérdőjelet hagynak maguk után, és igencsak ellentmondásosak.

Én azért javasolom a 98 százalékos különadónál a limit bevezetését, mérlegelve azt is, amit ön mond a kiszámíthatóság tekintetében, és mérlegelve azt, amit néhány szakszervezet kért, hogy a törvényi juttatások, amelyek törvény alapján járnak, azok kerüljenek ki, mert úgy gondolom, hogy a társadalom és az emberek igazságérzetét az is sérti, ha valaki, mondjuk, egy állami cégnek a főosztályvezetője 8-10 vagy 15 millió forintos végkielégítést kap. Az én városomban, ha a kórházigazgatót föl kellene menteni, 10 millió forintos végkielégítésre lenne jogosult; azt gondolom, az emberek joggal háborodnának föl. Tehát valahol, nekem az a szándékom, meg kell húzni ezt a határt, és a PDSZ és a Munkástanácsok szerint az 3,5 millió forint, ami a közsférában dolgozók döntő része számára kedvező megoldás. Így alakult ki a konstrukció.

Én tehát csak arra hívom föl a figyelmét, hogy szerintem az, hogy Magyarországon a társadalmi viszonyok nem változnak, statikusak és kiszámítható rendszer kell, igen, ez egy szép társadalmi idea – az elmúlt húsz évben ezt nem sikerült megvalósítani. Nem vagyok abban biztos, hogy a világ abba az irányba halad, hogy ez így legyen a következő tíz-húsz

esztendőben. Erre csak fölhívom a figyelmét, hogy a gyakorlati tapasztalataim ennek bizonyos értelemben ellentmondanak.

Ami a Szocialista Párt által megfogalmazott észrevételeket illeti, erre csak annyit szeretnék mondani, hogy ha jól értem – valószínűleg nem jól értem, vagy nem is tudom megérteni, ami az hibám természetesen –, a társadalmi vitában vagy a parlamenti vitában megfogalmazott kritikák akceptálása, észrevétele, némi belátás vagy esetleg önkritika gyakorlása ezek szerint egy antidemokratikus erény; ez az, amit önök képviselnek. Bárándy képviselőtársam nem kevesebbet mondott, mint hogy diktatúrákra jellemző... (*Dr. Bárándy Gergely: Rosszul értette!*) – mondom, hogy rosszul értettem! (*Derűltség.*) De ön nem kevesebbet mondott... (*Közbeszólások az MSZP oldaláról.*) Ha megengedi, akkor befejezem, de ha nem engedi meg, akkor nem fejezem be. (*Dr. Bárándy Gergely: Tényleg?*) Nekem az is jó, ha nem mondhatom el; tulajdonképpen az is egy demokratikus megközelítés, ha önnek nem lehet válaszolni, mert nem engedi.

A megjegyzésem csak annyi lenne, hogy ön azt mondta, hogy sajátos társadalmi rendszerekre vagy diktatúrákra jellemző, ahogy mi föllépünk. Nem tudom, melyik az a diktatúra, ahol társadalmi vita van. Ahol olyan társadalmi vita van, amely érdemben képes a jogalkotó szándékát befolyásolni. Kérdezze meg azokat a szakszervezeteket – talán politikailag van közöttük olyan, akiket önök is ismernek –, hány kérést fogalmaztak meg, és azokból hány teljesült. Én úgy gondolom, ez inkább belátás, és nem antidemokratikus erényeknek a gyakorlása. Én tehát nem tudok azonosulni a megközelítésével, hogy itt hányat lépünk előre, hányat vissza, és akkor ebből mi lesz. Nekem az eredeti jogalkotói szándékom – ön pedig ezt, miután kiváló jogász, pontosan tudja, hogy ez létezik, és ettől nem szabad elvonatkoztatni – mégiscsak az, hogy ha valaki ilyen volumenű, kiemelkedően magas végkielégítéseket kap, azt hogyan tudjuk visszaszerezni, és hogyan tudjuk ezt a rendszert megszüntetni, vagy ezeket hogyan tudjuk megadóztatni. Ennyi, nem több a jogalkotói szándék ennél, és azt gondolom, erről érdemes beszélni. Én erre egy módszert javaslok. Természetesen, miután én nem tudom beadni már ezt a módosító indítványt, a bizottságnak van jogosítványa bizottsági módosító indítvány benyújtására, ezért az Alkotmánybíróság és az alkotmány tekintetében is ezt majd megfontolják.

Eddig az volt a parlamentben a legfontosabb kérés az önök részéről, ami a 98 százalékban elhangzott – én mindegyiket visszakkerestem, a részletes vitában éppen a szakszervezetekkel való egyeztetés miatt nem tudtam ott lenni, de annak a jegyzőkönyvét kikértem –, amit önök a 98 százalékos különadó ügyében kértek, különböző változatokban, annak 80-90 százaléka teljesül azzal, amit én különadóügyben a költségvetési bizottságnak javasoltam.

Amit pedig az alkotmány ügyében kértek, hogy ne kössük a népszavazási tilalomhoz, ez a legfontosabb dolog: nem kötöttük most a népszavazási tilalomhoz ezt. Nem kötöttük a népszavazási tilalomhoz, sőt elszakadtunk ettől, holott ezzel kapcsolatban nekem – mint az előbb Schiffer képviselőtársamnak jeleztem – vannak ilyen belső kételyeim, de ám, legyen így, sőt korlátokat építettünk be. Én azt gondolom, ez egy pozitív elmozdulás, aztán majd önök megítélik, illetve az Országgyűlés meg fogja ítélni. S azt is elmondtam, hogy ez egy ideiglenes intézkedés a javaslat szerint. Ezt továbbra is nyomatékkal ajánlom az önök figyelmébe, hogy ideiglenes intézkedést próbálunk meghozni.

És hogy ez kit érint? Ez egy nagyon fontos kritikája volt a javaslatnak, hogy ez a szocialista képviselőkre van szabva. Lehet, hogy nekem kell a legtöbbet fizetni az országban, vagy azok közé tartozom, akiknek sokat kell fizetni, mert két alkalommal szabadságmegváltás okán, 2006-ban és 2010-ben vettem föl az önkormányzattól szabadságmegváltást, illetve nem vettem föl, hanem egy alapítvány javára utaltam át mind a két alkalommal, csak fölhívom a figyelmét rá. De lehet, hogy engem nem sorolna a fideszesek közé, mert azt mondta, hogy fideszes vezetők – lehet, hogy én nem tartozom ebbe a körbe. (*Derűltség.*) Ezt akár

kitüntetésnek is vehetném egyes megközelítések szerint. *(Derültség.)* De ha mégis a fideszesek közé vagy a fideszes vezetők közé sorol, akkor első számúként kell jelentkeznem, aki érintett az ügyben, tekintettel arra, hogy a jótékonyági alapítványok számára átutalt szabadságmegváltásom után most 98 százalékot kell március végéig befizetnem, amit be is fogok fizetni. És ebben a teremben is ülnek, a frakciónkban is tucatszám vagy százszámra ülnek és az országban is olyan fideszes helyi önkormányzati vezetők, akik e törvény alapján súlyos milliókat fognak befizetni a költségvetésbe. Tehát azt a leghatározottabban visszautasítom, hogy a szocialista képviselőkre vagy szocialista vezetőkre lenne szabva. Állami vezetőkre, önkormányzati vezetőkre, állami cég- és önkormányzati cégvezetőkre van szabva, akiknek igenis vissza kell fizetni azt a pénzt, amit fölmarkoltak. Nem többről és nem kevesebbről van szó.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőtt megadnám a szót államtitkár úrnak, néhány helyettesítést ismertetek: Bárándy Gergely Harangozó Tamást, Kozma Péter Kovács Ferencet, Papcsák Ferenc pedig Budai Gyulát helyettesíti.

Államtitkár úr?

DR. RÉPÁSSY RÓBERT államtitkár (Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium): Köszönöm, elnök úr. Én egyetlenegy részletkérdéshez szeretnék hozzászólni, ez az ötéves visszamenőlegesség kérdése.

Egyrészt szeretném felhívni a figyelmet arra, amire már az elmúlt bizottsági ülésen is felhívtam, hogy ellenzéki képviselőktől is érkezett olyan módosító indítvány, az LMP-től olyan, amelyik három évre visszamenőleg szeretne volna ezeket az adókat kivetni, a Jobbiktól pedig olyan, amelyik öt évre visszamenőleg. Tehát tulajdonképpen az eredeti javaslatához képest, amelyik csak az adóéven belüli visszamenőlegességet írta volna elő, éppen az ellenzéki képviselők hívták fel arra a figyelmet, hogy itt egy alkotmánymódosítás akár visszamenőleges hatályt is megállapíthat; egyrészt.

Másrészt pedig azért nem öt éven túli a visszamenőleges hatály, mert az adójogszabályokban ötéves elévülésről beszélünk. Tehát lényegében öt éven túli jövedelmek esetén már technikailag sem lenne végrehajtható a jogszabály, egyszerűen azért, mert nem tartják meg az adóbevallásukat, nincs mi alapján önadózóként bevallani ezeket az összegeket és befizetni. Tehát lényegében az öt év az adójogszabályok általános elévülési idejét veszi figyelembe.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Határozni fogunk. Két döntést fogunk hozni az együttes vita ellenére.

Szavazás bizottsági módosító javaslat benyújtásáról (T/1445. szám)

Kérdezem, ki az, aki egyetért a Magyar Köztársaság alkotmányának módosításával kapcsolatban előterjesztett és most megvitattott bizottsági módosító indítvány benyújtásával. Aki egyetért, hogy a bizottság benyújtsa, kérem a szavazatát. *(Szavazás.)* 19 igen. Aki ellenzi? *(Szavazás.)* 7-en ellenzik. Aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 3-an, köszönöm.

Szavazás bizottsági módosító javaslat benyújtásáról (T/1446. szám)

Ugyanígy kérdezem, ki az, aki egyetért az Alkotmánybíróságról szóló törvényhez benyújtott indítványhoz kapcsolódó bizottsági módosító javaslat benyújtásával. Aki egyetért vele? *(Szavazás.)* 19-en. Aki ellenzi? *(Szavazás.)* 7-en. Aki tartózkodott? *(Szavazás.)* 3-an, köszönöm szépen.

A bizottság az előbbi arányban elfogadta mind a két bizottsági módosító indítványt, amelyet ebben a pillanatban benyújtunk az Országgyűlésnek. Szerdán lesz erről döntés előreláthatóan.

Köszönöm szépen a jelenléteket.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 55 perc)

Dr. Balsai István
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea